

Przed Grunwaldem. Dyplomacja stron konfliktu wiosną 1410 r.*

Konflikt Polski i Litwy z zakonem krzyżackim z lat 1409-1411 doczekał się dekadę temu wyczerpującej monografii¹, gruntownie omówione zostały też badania nad kulminacyjnym momentem wojny, czyli bitwą pod Grunwaldem². Oczywiście pogłębiona analiza źródeł, czy też nowe znaleziska, zwłaszcza z zakresu archeologii pola bitwy grunwaldzkiej dają szansę na nowy ogląd wybranych aspektów wojny 1409-1411, ale w tym momencie największe możliwości tkwią w publikacji źródeł dotąd wykorzystywanych z rękopisów, czy też za pomocą rejestrow. Po jeden z niepublikowanych dotąd in extenso dokumentów sięgnięto w niniejszym tekście, a dotyczy on jednego z etapów działalności króla rzymskiego i czeskiego Wacława I (IV) jako sędziego polubownego w sporze polsko-krzyżackim.

Jak wiadomo pierwszy etap wojny polsko-krzyżackiej zakończył się rozejmem zawartym pod Świeciem 8 X 1409 r. Został on zawarty przy pośrednictwie posłów czeskich (książąt oleśnickich Konrada III Starego i jego syna Konrada IV Starszego, braci Wacława i Benesa von Dohna (z Donina), starostę wrocławskiego i świdnickiego Jana z Chociemic (Chotěmic), kanclerza księstwa wrocławskiego Mikołaja Bunzlau oraz rycerza Hannusa von Sweyne i rajców wrocławskich. Rozejm

---

* Artykuł ten powstał w czasie utrudnień związanych z kwarantanną. Za pomoc w dotarciu do podstawy wydawniczej edytowanego źródła oraz do literatury umożliwiającej identyfikację występujących w nim osób dziękuję Prof. Krzysztofowi Kwiatkowskiemu (UMK Toruń), dr. Přemysłowi Barowi (Uniwersytet im. Masaryka w Brnie), dr. Markecie Novotnej (Uniwersytet Karola w Pradze).

¹ S. Józwiak, K. Kwiatkowski, A. Szweda, S. Szybkowski, *Wojna Polski i Litwy z zakonem krzyżackim w latach 1409-1411*, Malbork 2010 (dalej: *Wojna 1409-1411*).

² K. Kwiatkowski, *Memoria continenter historiam denotat: Bitwa pod Grunwaldem / Tannenbergiem / Žalgirisem 1410 w najnowszych badaniach*, Toruń 2015.

miał obowiązywać do 24 VI 1410 r., a w tym czasie król Wacław jako sędzia polubowny miał rozstrzygnąć spór między stronami konfliktu; porozumienie spod Świecia nie obejmowało Litwy i wielkiego księcia Witolda³. Wspomniany wyrok zapadł w Pradze 8 II 1410 r. w obecności posłów krzyżackich i polskich. z jego postanowień przypomnijmy najważniejsze: strony powinny zostać przy swoich posiadłościach potwierdzonych przywilejami cesarskimi i papieskimi, ziemia dobrzyńska miała wrócić do króla polskiego, ale najpierw powinna zostać oddana pod zarząd Wacława IV, podobnie Żmudź za pośrednictwem króla rzymskiego powinna wrócić pod władzę Zakonu. Następnie arbiter dekretował, aby król i jego poddani oraz wielki mistrz i jego poddani byli odąd dobrymi przyjaciółmi i nie chowali do siebie żadnej urazy. W tym celu powinien zostać odnowiony pokój kaliski z 1343 r. i układy raciąskie z 1404 r.; miały one zostać dodatkowo ratyfikowane przez papieża (z sankcją kary ekskomuniki za ich złamanie) oraz przez samego króla rzymskiego. Wacław IV zapowiadał w związku z tym, że wyśle swoich doradców na Zielone Świątki (11 maja) do Wrocławia, gdzie winni się też stawić pełnomocni posłowie polscy i krzyżacy. Mieli oni odnowić i potwierdzić „wieczysty” pokój, dopiero po tym akcie obu stronom miały zostać przekazane ich ziemie, zgodnie z brzmieniem wcześniejszych partii wyroku. Delegaci polscy obecni w Pradze odmówili przyjęcia orzeczenia, czyniąc to niewątpliwie zgodnie z wolą swojego władcy, jednak wbrew brzmieniu wystawionego przez Władysława Jagiełłę zobowiązania do jego wykonania (*compromissum*)⁴. Mimo faktycznego wycofania się strony polskiej z postępowania przed Wacławem strona krzyżacka, jak i sam arbiter realizowali określony w wyroku plan. W pierwszym rzędzie dotyczyło to spotkania we Wrocławiu. Już 26 IV 1410 r. wielki mistrz Ulryk von Jungingen wystawił swoje pełnomocnictwo dla komtura toruńskiego Jana, hrabiego von Sayn oraz dla prokuratora zakonnego w Kurii, Piotra von Wormditt (z Ornety)⁵. z kolei 1 V 1410 r.

³ S. Józwiak, *Kontrofensywa polsko-litewska*, [w:] *Wojna 1409-1411*, s. 140-142; tenże, *Zawarcie rozejmu i jego przestrzeganie w pierwszych miesiącach*, [w:] *Wojna 1409-1411*, s. 142-146.

⁴ A. Szweda, *Wyrok sądu polubownego Wacława IV*, [w:] *Wojna 1409-1411*, s. 177-181.

⁵ Aneks, nr 4.

kredytywę dla swoich pełnomocników, biskupa wrocławskiego i księcia legnickiego Waclawa, księcia oleśnickiego Konrada III Starego, Benesza burgrabiego von Dohna (z Donina) i starosty wrocławsko-świdnickiego Jana z Chotěmic, wystawił Waclaw IV – jej odbiorcami byli wysłannicy krzyżacy⁶. Dwa dni później król wystawił dla nich formalne pełnomocnictwo⁷. Mimo, że zarówno pełnomocnictwo, jak kredytywa króla rzymskiego i czeskiego obejmowały biskupa wrocławskiego Waclawa i księcia oleśnickiego Konrada III Starego, to nie pojawili się oni we Wrocławiu, gdzie byli obecni tylko Benesz z Donina i Janek z Chotěmic. Delegacja zakonna była we Wrocławiu już 11 maja, gdzie oczekiwała na wysłanników Władysława Jagiełły, a w obliczu ich nie pojawienia się, w kolejnych dniach składała oświadczenia w tym przedmiocie wobec rajców wrocławskich i wysłanników arbitra, podkreślając fakt wypełnienia warunków wyroku polubownego przez Zakon i brak tego aspektu u strony polskiej⁸. Chociaż głównym celem wrocławskiego spotkania miało być odnowienie wcześniejszych układów pokojowych – z Kalisza z 1343 r. i Raciążka z 1404 r., to Zakon stawiał przed sobą ambitniejsze cele polityczne, o czym świadczy szeroki zestaw transumptów dokumentów zabranych przez posłów w drogę. Celem najważniejszym było trwałe pozyskanie Żmudzi, a także ziemi dobrzyńskiej, co miało nastąpić w obliczu spodziewanego niestawiennictwa (*contumacia*) króla polskiego⁹. Na początku czerwca posłowie krzyżacy udali się w dalszą podróż do Pragi, gdzie przebywał Waclaw IV. Tutaj zjawili się co prawda przedstawiciele Władysława Jagiełły, odmawiali oni jednak postępowania w ramach postanowień wyroku polubownego, usiłując nakłonić Waclawa IV do całkowitej zmiany jego postępowania. W tej sytuacji król czeski swoimi dokumentami z 4 i 5 VI 1410 r. zaświadczył, że Zakon dopełnił postanowień jego wyroku, a strona polska tego nie uczyniła. De facto w ten sposób uznawał nabytki terytorialne Zakonu Krzyżackiego¹⁰. Na tym rola

---

⁶ Aneks, nr 3.

⁷ Aneks, nr 2.

⁸ Aneks, nr 1.

⁹ M. Pelech, *Zu den politischen Zielen des Deutschen Ordens beim Schiedsspruch des Königs Wenzel von Böhmen 1410*, „Jahrbuch für die Geschichte Mittel- und Ostdeutschlands”, Bd. 38, 1989, s. 177-187; A. Szweida, op. cit., s. 185.

¹⁰ Ibidem, s. 186.

Wacława IV w sporze polsko-krzyżackim się zakończyła. Wskutek zmienionej sytuacji w Rzeszy rola tego władcy uległa wkrótce zmarginalizowaniu, a na plan pierwszy zaczął się wysuwać, również w odniesieniu do relacji z Polską i Litwą oraz Zakonem, jego przyrodni brat, król węgierski Zygmunt Luksemburski¹¹.

Aneks

1.

Wrocław, 14-20 V 1410 r.

I.N. Wysłannicy wielkiego mistrza Zakonu Krzyżackiego Ulyka von Jungingen – komtur toruński Jan, hrabia von Sayn i prokurator Zakonu w Kurii Piotr von Wormditt (z Ornety) – oświadczają [14 V 1410 r.], że stosownie do wyroku króla rzymskiego i czeskiego Wacława stawili się w oznaczonym terminie we Wrocławiu, gdzie bezskutecznie czekali na posłów króla polskiego Władysława. Uzyskali też oświadczenie o niestawiennictwie posłów polskich ze strony wysłanników króla Wacława – Benesza z Donina (von Dohna) i starosty wrocławskiego i świdnickiego Janka z Chociemiec (Chotěmic). Obwieszczają nieobecność delegacji polskiej wobec rajców wrocławskich [15 V 1410] oraz protestują w imieniu wielkiego mistrza przeciwko nieobecności Polaków, uznając ich winnych niedopełnienia warunków wyroku króla rzymskiego i czeskiego Wacława [20 V 1410].

Or.: *Berlin, Geheimes Staatsarchiv Preussischer Kulturbesitz, XX. HA, Urkunden, Schiebl. 63, nr 10. Pergamin 560x600 mm z liniaturą wykonaną rylcem, stan ogólny dobry. Pewna liczba rdzawych plam, na zgięciach niektóre słowa wyblakłe i trudno czytelne. u dołu z lewej strony niewielkie wydarcie pergaminu. In dorso współczesne i późniejsze adnotacje oraz sygnatury: 1. „Procuratorium de Wratislavia ‚y.‘”, 2. „Magister et ordo mittunt Wratislaviarum oratores ad complementum arbitrii Romanorum et Bohemie regis”, 3. „Bemen 760 (?)”, 4. (ręką z przełomu XV i XVI w.) „Attestatio comparitionis Ordinis et non comparitionis Polonorum in Vratislaviensi*

¹¹ A. Szweida, S. Szybkowski, *Sojusze*, [w:] *Wojna 1409-1411*, s. 201-206.

civitate per regem Romanorum et Bohemie ad ratificandum sententiam arbitralem per eum inter dictas partes latam, assignatio termino et loco”, 5. „XIII magistri Prusie”, 6. „Processus habitus in Wratislavia per compromicio regis Bohemie coram Janicone capitaneo in Swidencicz et capitaneo Wratislaviensi”, 7. „ko”, 8. *(skreślone)* „XXIII”.

Reg.: 1. *Regesta historico-diplomatica Ordinis S. Mariae Theutonicorum. Hrsg. E. Joachim, W. Hubatsch, P. II, Göttingen 1948, nr 1663;* 2. *(z niewielkim ekscerptem) Die Berichte der Generalprokuratoren des Deutschen Ordens an der Kurie, Bd. II, bearb. H. Koeppen, Göttingen 1960, nr 54.*

^aIn nomine Domini amen. Sub anno nativitatis Eiusdem millesimo quadringentesimo decimo, indicione tertia, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri, domini Alexandri Divina providencia pape quinti anno primo¹, die Mercurii decima quarta mensis Mai, || que fuit feria quarta in festivitibus Penthecostes [14 V 1410] hora vicesima prima vel quasi in civitate Wratislaviensi, in castro serenissimi principis et domini, domini Wenceslai Romanorum et Boemie regis² coram nobilibus viris, dominis Benessio de Dony³ barone et Jankone de || Chotyemicz capitanei Wratislaviensis et Swidencensis terrarum⁴, ambasiatoribus, procuratoribus et nuncciis predicti domini Wenceslai Romanorum et Boemie regis ad infrascripta per dictum dominum Wenceslaum Romanorum et Boemie regem destinatis, in nostrorum notariorum publicorum et || testium subscriptorum ad hoc vocatorum specialiter et rogatorum presencia constituti personaliter venerabiles et circumspecti ac religiosi viri, domini Johannes de Seyn comes, commendator in Thorun⁵ et Petrus Wormdyth procurator Ordinis Sancte Marie Theotunicorum de Prusia⁶, ambasiatores, procuratores et nunccii veri et legitimi venerabilis viri, domini Vlrici de Jungingen magistri generalis dicti Ordinis Sancte Marie Theotunicorum⁷, prout ipsi domini ambasiatores de ipsorum procuracione mandatis per quasdam patentes litteras in pergameno scriptas, veris sigillis predictorum dominorum Wenceslai Romanorum et Boemie regis

appressis ac Vlrici magistri generalis ac tocius ipsorum Ordinis nominibus subappendentibus communitas, quarum tenores de verbo ad verbum inferius sunt inserti, tunc exhibitas et lectas docuerunt evidenter prefati domini Johannes de Seyn et Petrus Wormdyth ambasiatores et nuncii predicti domini Vlrici magistri generalis ac tocius ipsorum Ordinis nominibus proposuerunt publice et asseruerunt expresse, qualiter pridem de anno Domini millesimo quadringentesimo decimo nunc currente prenomatus serenissimus princeps ac dominus, dominus Wenceslaus Romanorum et Boemie rex de mense Februarii [*luty 1410*] velud arbiter et compromissarius per serenissimum principem ac dominum, dominum Wladislaum regem Polonie⁸ parte ex una et prefatum dominum Vlricum magistrum generalem suo et dicti sui Ordinis nominibus parte ex altera communiter et concorditer electus, quoddam laudum et arbitrium de et super quibusdam arduis causis, litibus, controversiis, inimiciis, gwerris, dissidiis et displicenciis inter ipsas partes, instigante humani generis inimico exortis, in scriptis tulerit ac inter cetera pronuncciaverit, quod tamen prefatus serenissimus princeps dominus Wladislaus rex Polonie, quam eciam predictus dominus Vlricus magister cum ipsius Ordine coram se aut ipsius ambasiatoribus seu nunciis, quos ad hoc duceret destinandos in civitate Wratislaviensi, quam ipsis partibus pro loco competenti in festivitibus Penthecostes [*11 V 1410*] nunc currentibus deputaverat per se aut ipsorum ambasiatores seu nuncios solempnes legitime venirent aut comparent ad innovandum, ratificandum et approbandum, confirmandum, roborandum et consummandum huiusmodi laudum, arbitrium et pronuncciacionem in omnibus suis clausulis, articulis atque punctis necnon quasdam pacem et concordiam olim per illustrissimum principem et dominum, dominum Kazemirum regem Polonie⁹ recolende memorie primo ac demum per predictum dominum Wladislaum regem Polonie modernum a longis retroactis temporibus factas, stabilitas et firmatas iuxta ipsius domini Wenceslai Romanorum et Boemie regis arbitrii et laudi inter predictas partes prolati continenciam et tenorem, propter quod eciam prefati domini Johannes comes et Petrus Wormdyth ambasiatores et nuncii predicti domini Vlrici magistri generalis ac tocius ipsorum Ordinis nominibus, ne aliquid de contingentibus, utilibus, necessariis et possibilibus in tam grandi, arduo et utili negocio obmisisse seu obmittere

videatur, in predictam civitatem Wratislaviensem locum videlicet ipsis partibus per predictum dominum Wenceslaum Romanorum et Boemie regem constitutum, cum decenti comitiva et familia, non absque magnis sumptibus, personarum et rerum periculis, per varia locorum et viarum discrimina ad conspectum dictorum dominorum Benesii et Jankonis ambasiatorum venissent et cum effectu comparerent, in eum finem et effectum, quod parati essent quantum in eis est et errat huiusmodi laudum, arbitrium et pronuncciationem, pacem et concordiam ratificare, approbare et confirmare secundum formam et modum arbitrii per dictum dominum Wenceslaum regem Romanorum et Boemie promulgati, ne per ipsos magistrum generalem et ipsius Ordinem videatur quomodolibet stare quominus huiusmodi laudum et arbitrium et pronuncciationem pax et concordia roborentur et eciam consummentur subiungentes, qualiter hodie, heri et nudius tertius iam in civitate Wratislaviensi predicta stetissent sub expensis satis magnis adventum dicti domini Wladislai regis Polonie aut suorum ambasiatorum studiosius expectantes et quia ipsi domini Johannes comes et Petrus nomine dictorum magistri et Ordinis in termino ipsis, ut predictum constituto pro premissis omnibus efficaciter observandis et adimplendis effectualiter comparerent, ipseque dominus Wladislaus rex Polonie nec venire per se, nec suos ambasiatores et nuncios ad terminum huiusmodi destinare curasset nec curaret. Idcirco predicti domini Johannes et Petrus nomine procuratorio dictorum dominorum magistri et Ordinis de ipsorum diligencia et comparicione et quod per predictos magistrum et Ordinem non staret nec stet quominus huiusmodi laudum, arbitrium, pax et concordia iuxta pronuncciationem predicti domini Wenceslai Romanorum et Boemie regis sine laudabili valeant roborari, terminari et consummari fuerunt publice et solempniter protestati, porro prefati domini Johannes de Seyn comes et Petrus ambasiatores et procuratores ut circa premissa de ipsorum ampliori clareret diligencia facta sollerter quesierunt a predictis dominis Benessio et Jankone ambasiatoribus et a quampluribus aliis nobiles viris memorati domini Wenceslai Romanorum et Boemie regis vasallis et presertim a prudentibus viris Jacobo Swarcze¹⁰, Nicolao de Lemberg¹¹ et Lewtkone de Nysa¹² consulibus et civibus Wratislaviensibus ibidem presentibus, an ipsi aut eorum aliquis scirent aut intellexissent de adwentu predicti

domini Wladislai regis Polonie aliquid et an ipsum regem Polonie aut aliquem de suis ambasiatoribus vidissent seu fore intellexissent in civitate Wratislaviensi predicta Quiquidem domini Benessius et Janko ambasiatores ac nobiles et consules ad interrogacionem seu inquisicionem prefatorum dominorum Johannis comitis et Petri Wormdyth procuratoris, ambasiatorum venerabilis domini Vlrici de Jungingen magistri generalis prenominati Jovis die videlicet decima quinta mensis Maii [15 V 1410] in predicto castro, hora terciarum vel quasi personaliter constituti, quod de dictis ambasiatoribus regis Polonie adwentu, tam in civitate, quam in Summo Wratislaviensi diligenter inquisivissent unanimiter respondenrunt, quod de predicti domini Wladislai regis Polonie et suorum ambasiatorum adventu penitus nichil scirent nec eciam parere possunt seu intellexissent, quod dictus dominus Wladislaus rex aut aliquis suorum ambasiatorum ad presens staret seu venisset ad civitatem Wratislaviensem predictam pro huiusmodi negocio terminando, pro quibus omnibus et singulis prefati domini Johannes et Petrus nomine dicte partis sue fuerunt modo premissis publice protestati, supplicantes dictis dominis Benessio de Dony et Jankoni ambasiatoribus humiliter et devote, quod cum ipsi dominus Vlricus magister cum suis commendatoribus et preceptoribus circa prescripta veniendo ad huiusmodi terminum et comparendo debitam suam diligenciam fecerunt et de contingentibus, utilibus, necessariis et possibilibus nil obmiserint, nec per eos steterit seu stet, quominus pax et concordia huiusmodi valeant firmari et eciam consummari ac predicta omnia suum debitum sorturi effectum, sed pocius per absenciam domini Wladislai regis Polonie prelibati, quatenus ipsis magistro et Ordini dignarentur et ipsis, ut ambasiatoribus et nuncciis de comparicione et diligencia huiusmodi laudabile ubi neccesse foret testimonium perhibere aut alias de oportuno remedio providere, offerentes se paratos huiusmodi pronuncciacionem, pacem et concordiam iuxta predicti domini Wenceslai Romanorum et Boemie regis arbitrium innovare, ratificare, confirmare, roborare et consummare realiter cum effectu. Memorati vero Benessius et Jancko ambasiatores premissa deliberacione responderunt, quod cum predictus dominus Wenceslaus Romanorum et Boemie rex ipsis partibus certam diem coram se vel suis ambasiatoribus in ipsis festivitibus Penthecostes veniendi et comparendi non designasset, quod

predicti domini Johannes comes et Petrus ambasiatores adventum predicti domini Wladislai regis usque ad festum Sancte et Individue Trinitatis [18 V 1410] proxime nunc venturum, cum ipse festivitates Penthecostes nondum exprassent tenerentur non immerito expectare adiungentes, quod in casu quo prefatus dominus rex Polonie elapsis huiusmodi festivitibus Penthecostes ad huiusmodi terminum venire aut suos destinare non curaret, quod extunc in facto et negotio huiusmodi agere et procedere velint taliter quemadmodum a prelibato domino Wenceslao Romanorum et Boemie rege habeant in commisso, ad que sepedicti domini Johannes comes et Petrus Wormdyth predictis dominis Benessio de Donyne et Janckoni ambasiatoribus responderunt, quod libenter velint ad huc infra hinc et festum Sancte Trinitatis predictum [18 V 1410] adventum dicti domini regis Polonie et ambasiatorum suorum prestolari, ne per eos et dictos magistrum et Ordinem stare quomodolibet videatur, quominus huiusmodi negocium felici fine valeat terminari. Super quibus omnibus et singulis premissis prefati domini Johannes comes et Petrus Wormdyth ambasiatores et procuratores, nomine quorum supra sibi cum insericione mandatorum, ut premititur utrumque productorum confici pecierunt unum aut plura publicum seu publica instrumentum seu instrumenta. Acta sunt hec anno, indiccione, pontificatu, mense, die, hora et loco quibus supra. Presentibus ibidem nobilibus et prudentibus viris, dominis Petro de Meyenwalde¹³, Nicolao de Crebilwicz¹⁴, Nicolao de Reybenicz¹⁵ militibus, Sigismundo Bowingarte¹⁶, Ulfardo de Rachenaw¹⁷, Johanne Hecht alias Wiltberg burkgravio in Owas¹⁸ et Augustino de Heyda iudice curie Wratislaviensis¹⁹ armigeris necnon Nicolao Lemberg, Jacobo Swarcze, Lewtkone de Nysa, Alexio Sachse²⁰, Marco Beyrer²¹, Nicolao Bunczlaw²² et Petro Czschrwicz²³ ac Nicolao Heyncze²⁴, Francisco Plathener²⁵ et Henrico Schorgast²⁶ consulibus et civibus Wratislaviensibus ac aliis pluribus vasallis et fidedignis personis, testibus ad premissa vocatis specialiter et rogatis.

Tenor vero mandati seu procuratorii prefati domini Wenceslai Romanorum et Boemie regis, de quo supra fit mencio sequitur et est talis:

[Tu następuje tekst pełnomocnictwa Wacława IV – nr 2]

Deinde littera credencie dicti domini Wenceslai regis in hec verba:

[tu następuje treść kredytywy Wacława IV – nr 3]

Postremo vero tenor procuratorii sive mandati predicti domini Vlrici magistri generalis sequitur sub hac forma:

[Tu następuje pełnomocnictwo wielkiego mistrza Ulryka von Jungingen – nr 4]

Item anno, indiccione et pontificatu, quibus supra, die Martis vicesima mensis Maii predicti, que fuit feria tertia proxima post festum Sancte et Individue Trinitatis [20 V 1410], hora terciarum vel quasi in pretorio Wratislaviensi coram providis et circumspectis viris magistro consulum, consulibus, scabinis, senioribus et iuratis dicte civitatis Wratislaviensis propter subscripta convocatis in nostrorum notariorum publicorum pre et infrascriptorum ac testium ad hoc vocatorum specialiter et rogatorum presencia constituti personaliter venerabiles viri Johannes comes et Petrus Wormdyth ambasiatores, procuratores et nuncii predicti domini Vlrici de Jungingen magistri generalis Cruciferorum Ordinis Sancte Marie Theutunicorum suis et dictorum magistri generalis ac Ordinis nominibus prescripta mandata sive procuratoria, tam dicti domini Wenceslai Romanorum et Boemie regis, quam eciam domini Vlrici magistri generalis predicti ac arbitrium sive laudum per predictum dominum Wenceslaum Romanorum et Boemie regem inter predictum dominum Wladislaum regem Polonie ac predictos magistrum et Ordinem prolatum unacum nonnullis litteris dicti domini Wladislai regis Polonie publice legi fecerunt, quibus perlectis prefati domini Johannes comes et Petrus Wormdyth proposuerunt publice et expresse, qualiter ipsi predictum dominum Wladislaum regem Polonie in civitate Wratislaviensi predicta a prima die festi Penthecostes [11 V 1410] usque ad presentem diem, videlicet feriam terciam post festum Sancte et Individue Trinitatis [20 V 1410] pro innovandis, roborandis, confirmandis, firmandis et sigillandis arbitrio, laudo et pronunciacione ac

pace et concordia per predictum dominum Wenceslaum Romanorum et Boemie regem inter partes predictas prolatis longe ultra terminum in dictis laudo, arbitrio et pronuncciatione constitutum exspectassent et ipse dominus Wladislaus rex Polonie nec per se, nec per suos ambasiatores et nuncios ad civitatem Wratislaviensem predictam ad terminum per dictum dominum Wenceslaum Romanorum et Boemie regem ut premittitur constitutum ad innovandum, ratificandum, firmandum et roborandum huiusmodi arbitrium et pronuncciationem, pacem et concordiam licet ultra debitum tempus expectatus venire non curasset, nec hodie curaret. Quapropter pre-nominati domini Johannes comes et Petrus Wormdyth ambasiatores, procuratores et nuncii nomine procuratorio dicti magistri generalis et Ordinis de ipsorum comparitione et diligencia factis et de predicti domini Wladislai regis Polonie absentia et negligencia et quod per predictos magistrum et Ordinem non stetit neque stat, quominus huiusmodi laudum, arbitrium, pronuncciacio, pax et concordia valeant in omnibus et singulis suis articulis, clausulis atque punctis innovari, ratificari, approbari, confirmari et roborari, sed pocius per absentiam, negligenciam ymmo verius contumaciam memorati domini Wladislai regis Polonie fuerunt solempniter et publice protestati sibi que nomine dictorum domini Vlrici magistri et Ordinis super premissis omnibus et singulis per nos notarios publicos pre et infrascriptos confici pecierunt unum aut plura, publicum seu publica, instrumentum seu instrumenta. Acta sunt hec anno, indiccione, pontificatu, mense, diebus, horis et locis successive, quibus supra. Presentibus ibidem prudentibus et circumspectis viris Nicolao Lemberg, Nicolao Heyncze, Johanne Swarcze²⁷, Nicolao Steinkeller²⁸, Johanne Stille²⁹, Francisco Plathener et Henrico Schorgast consulibus necnon Jacobo Swarcze, Henrico Gorteler³⁰, Henrico Jenkowicz³¹, Johanne Sachse³², Henrico Fewring de Sittauia³³, Mathia Jenkowicz³⁴, Nicolao Heydehane³⁵, Balthazare Beyer³⁶, Nicolao Bunczlaw, Marco Beyer, Johanne Rymer³⁷, Petro Czschirwicz, Johanne Thost³⁸ et Paulo Sytten³⁹ civibus Wratislaviensibus ac aliis pluribus fidedignis personis, testibus ad premissa vocatis specialiter et rogatis.

Et ego Martinus Mathie de Jordansmole⁴⁰ clericus Wratislaviensis diocesis publicus apostolica et imperiali auctoritatibus notarius, quia prescriptis protestacionibus omnibusque aliis et singulis premissis, dum sic ut premittitur agerent unacum Johanne Briger quondam Nicolai Gunczelini de Czepilwicz Wratislaviensis diocesis notario publico infrascripto et testibus subscriptis presens fui eaque omnia et singula sic fieri vidi et audivi, ideoque presens publicum instrumentum per alium notarium fideliter ingrossatum, me aliis arduis occupato negociis, exinde confeci meque hic manu mea propria subscripsi, publicavi et in hanc publicam formam redegi, signo et nomine meis solitis et consuetis consignando in evidens testimonium et fidem omnium et singulorum premissorum rogatus specialiter et requisitus.

Et ego Johannes Briger quondam Nicolai Gunczelini de Czepilwicz⁴¹ Wratislaviensis diocesis notarius auctoritate imperiali publicus predictis protestacionibus solempnibus aliisque omnibus et singulis premissis, dum sic ut premittitur fierent et agerentur cum Martino Mathie de Jordansmol clerico et notario publico prescripto unacum pre-nominatis testibus presens fui eaque sic fieri vidi et audivi et in hanc publicam formam redegi, sed prepeditus aliis pluribus negociis per alium notarium fidelem ingrossari et inscribi procuravi diligenter signoque et nomine meis solitis et consuetis consignando requisitus in fidem et testimonium omnium et singulorum premissorum.

^a *inicjał wysokości 36 wersów rękopisu*

¹ Aleksander V (Petros Philargis), ur. 1340, zm. 3 V 1410, papież obediencji pizańskiej 1409-1410 (J. Grohe, Alexander V, Lexikon für Theologie und Kirche, Bd. I, Freiburg im Breisgau 2009, s. 370).

² Wacław I (IV) (26 II 1361-16 VIII 1419) – syn cesarza Karola IV Luksemburskiego i Anny świdnickiej, w 1376 r. jeszcze za życia ojca koronowany na króla rzymskiego, po jego śmierci (1378) odziedziczył też tron czeski. W 1400 r. zdetronizowany przez elektorów na rzecz palatyna Nadrenii Ruprechta Wittelsbacha (Lindner, Theodor, "Wenzel" in: Allgemeine Deutsche Biographie 41 (1896), S. 726-732 [Online-Version]; URL: <https://www.deutsche->

biographie.de/pnd118631349.html#adbcontent; J. Spěváček, Václav IV 1361-1419: k předpokladu husitské revoluce, Praha 1986).

³ Benesz z Donina (von Dohna) – syn Wenzela, po raz pierwszy wzmiankowany w 1387 r., bracia przekazali mu dobra w księstwach świdnickim i jaworskim, stąd od 1393 r. wielokrotnie pojawia się na kartach tamtejszego Landbucha, dokonując wielu transakcji, współpracownik i doradca króla Wacława IV (Landbuch księstw świdnickiego i jaworskiego, wyd. T. Jurek, t. II: 1385-1395, Poznań 2000; t. III: 1396-1407, Poznań 2007, wg indeksu; Siegmar Graff Dohna, Aufzeichnungen über die erloschenen Linien der Familie Dohna, Berlin 1876, 2. Theil, s. 24, 26).

⁴ Jan (Janek) z Chotěmic, starosta świdnicki i wrocławski (1407-1414), występuje od 1392 r., zm. po 1446 r., po śmierci Wacława IV aktywny stronnik Zygmunta Luksemburskiego (S. Bárta, z Chotěmic na Vlašimi, Janek, w: Zikmundova strana v husitských Čechách, ed. P. Elbel [w druku]); być może również w służbie zaciężnej Zakonu jesienią 1410 r. (Das Soldbuch des Deutschen Ordens 1410/1411, T. 2, Indices mit personengeschichtlichen Kommentaren, bearb. von Sven Ekdahl, Köln 2010, s. 51-52).

⁵ Jan (Johann) hrabia von Sayn – wójt Lipienka 1391-1398, komtur grudziądzki 1398-1404, komtur gniewski 1404, komtur bałgijski 1404-1410, komtur toruński 1410, zginął w bitwie pod Grunwaldem 15 VII 1410 r.

(https://www.researchgate.net/publication/264901050_Amtstrager_des_Deutschen_Ordens_in_Preußen_und_in_den_Kammerballeien_des_Reiches_oberste - wykaz D. Heckmanna [2014]; B. Jähnig, Wykaz urzędów, w: Państwo zakonu krzyżackiego w Prusach. Podziały administracyjne i kościelne od XIII do XVI wieku, red. Z. H. Nowak, R. Czaja, Toruń 2000, s. 105, 109, 110, 116, 119)

⁶ Piotr von Wormditt (z Ornety) - ur. ok. 1360 r., zm. 1419, brat-kapłan Zakonu Krzyżackiego, prokurator Zakonu w Kurii 1403-1419, dyplomata (H. Koeppen, Einleitung, w: Die Berichte der Generalprokuratoren, Bd. II, s. 29-32).

⁷ Ulryk (Ulrich) von Jungingen, ur. ok. 1360, zginął w bitwie pod Grunwaldem 15 VII 1410 r., brat wielkiego mistrza Konrada von Jungingen, początkiem jego kariery była funkcja kompana wielkiego marszałka Konrada von Wallenrode (1387), wójt Sambii (1393-1396), komtur Bałgi (1396-1404), wielki marszałek (1404-1407), wielki mistrz Zakonu Krzyżackiego (1407-1410) (S. Ekdahl, Ulrich von Jungingen, w: Die Hochmeister des Deutschen Ordens 1190-1994, hrsg. U. Arnold, Marburg 1998, s. 106-114).

⁸ Władysław Jagiełło (lit. Jogaila), syn wielkiego księcia litewskiego Olgierda, ur. ok. 1362, zm. 1434, wielki książę litewski 1377-1381, książę witebski 1381-1382, wielki książę

litewski 1382–1434 (od 1401 najwyższy książę Litwy), król Polski 1386–1434 (J. Krzyżaniakowa, J. Ochmański, Władysław II Jagiełło, Wrocław 1990; J. Tęgowski, Pierwsze pokolenia Giedyminowiczów, Wrocław 1999, s. 124–131).

⁹ Kazimierz Wielki, syn króla polskiego Władysława Łokietka, ur. 1310, król Polski 1333–1370 (J. Wyrozumski, Kazimierz Wielki, Wrocław 1986; K. Jasiński, Rodowód Piastów małopolskich i kujawskich, Wrocław 2001, s. 163–172).

¹⁰ Jakub Nigri (Schwarz), rajca wrocławski (Breslauer Stadtbuch, hrsg. H. Markgraf, O. Frenzel, Breslau 1882 [Codex diplomaticus Silesiae, t. XI], s. 20-23; G. Pfeiffer, Das Breslauer Patriziat im Mittelalter, Breslau 1929, s. 348).

¹¹ Nicolaus Lemberg, ławnik i rajca wrocławski (Breslauer Stadtbuch, s. 21-24; G. Pfeiffer, Das Breslauer Patriziat, s. 335).

¹² Leuthold (Lutke) von Neisse, rajca wrocławski (Breslauer Stadtbuch, s. 20-23; G. Pfeiffer, Das Breslauer Patriziat, s. 339).

¹³ Piotr Zedlitz von Meyenwalde (z Maciejowej) (Landbuch księstw świdnickiego i jaworskiego, t. III, wg indeksu).

¹⁴ Mikołaj Seidlitz von Krebilwitz (z Krobielowic) (Landbuch księstw świdnickiego i jaworskiego, t. III, wg indeksu).

¹⁵ Mikołaj von Reibnitz (z Rybienicy) (Landbuch księstw świdnickiego i jaworskiego, t. III, wg indeksu)..

¹⁶ Zygmunt Baumgarten (Landbuch księstw świdnickiego i jaworskiego, t. III, wg indeksu)..

¹⁷ Wolfard Rachenau (Landbuch księstw świdnickiego i jaworskiego, t. III, wg indeksu)..

¹⁸ Jan Hekt alias Wiltberg (Landbuch księstw świdnickiego i jaworskiego, t. III, wg indeksu)..

¹⁹ Augustyn Heyda (? - Landbuch księstw świdnickiego i jaworskiego, t. III, wg indeksu – Augustyna brak wśród miejscowych posesorów).

²⁰ Alexius Sachse, rajca wrocławski (P. Bar, Królewskie confirmacje majątków ziemskich dla wrocławskich mieszczan z 1420 r., Sobótka 2014, nr 3, s. 140).

²¹ Markus Beyer, rajca wrocławski (Breslauer Stadtbuch, s. 20-23; G. Pfeiffer, Das Breslauer Patriziat, s. 325).

²² Mikołaj Bunzlau, rajca wrocławski (Breslauer Stadtbuch, s. 20-23), zapewne identyczny z kanclerzem biskupstwa wrocławskiego, czynnym w służbach Wacława IV, a następnie (do 1420 r.) Zygmunta Luksemburskiego (Das Soldbuch des Deutschen Ordens, wg indeksu; Die Berichte der Generalprokuratoren, Bd. II, wg indeksu).

²³ Piotr „Czschirwicz”, mieszczanin wrocławski, niezidentyfikowany.

²⁴ Mikołaj Heyncze, ławnik wrocławski (Breslauer Stadtbuch, s. 22-24).

- ²⁵ Franciszek Plathener, rajca wrocławski (Breslauer Stadtbuch, s. 21-24).
- ²⁶ Henryk Schorgast, rajca wrocławski (Breslauer Stadtbuch, s. 21-24).
- ²⁷ Jan Nigri (Schwarz), rajca wrocławski (Breslauer Stadtbuch, s. 20-23; G. Pfeiffer, Das Breslauer Patriziat, s. 348).
- ²⁸ Mikołaj Steinkeller, ławnik wrocławski (Breslauer Stadtbuch, s. 21-23; G. Pfeiffer, Das Breslauer Patriziat, s. 350).
- ²⁹ Jan (Hans) Stille, ławnik wrocławski (Breslauer Stadtbuch, s. 21-23; G. Pfeiffer, Das Breslauer Patriziat, s. 351).
- ³⁰ Henryk Gorteler, ławnik wrocławski (Breslauer Stadtbuch, s. 21-24).
- ³¹ Henryk Jenkwitz, rajca wrocławski (Breslauer Stadtbuch, s. 21-24; G. Pfeiffer, Das Breslauer Patriziat, s. 332).
- ³² Jan Sachse, ławnik wrocławski ((Breslauer Stadtbuch, s. 21-24; G. Pfeiffer, Das Breslauer Patriziat, s. 344).
- ³³ Henryk Fewring de Sittauia, mieszczanin wrocławski, niezidentyfikowany.
- ³⁴ Maciej Jenkwitz, rajca wrocławski (Breslauer Stadtbuch, s. 21-24; G. Pfeiffer, Das Breslauer Patriziat, s. 332).
- ³⁵ Mikołaj Heydehaⁿ, mieszczanin wrocławski, niezidentyfikowany.
- ³⁶ Baltazar Beyer, rajca wrocławski (Breslauer Stadtbuch, s. 20-23; G. Pfeiffer, Das Breslauer Patriziat, s. 325).
- ³⁷ Jan Rymer, ławnik wrocławski (Breslauer Stadtbuch, s. 23).
- ³⁸ Jan Thost, rajca wrocławski (Breslauer Stadtbuch, s. 22-23).
- ³⁹ Paweł Sitten, mieszczanin wrocławski (G. Pfeiffer, Das Breslauer Patriziat, s. 349).
- ⁴⁰ Marcin, syn Macieja de Jordansmole (Jordansmühl/Jordanowice Śląskie), notariusz publiczny czynny we Wrocławiu w latach 1396-1418, od 1419 r. notariusz kapituły (J. Nuhlíček, Veřejní notáři v českých městech, zvláště v městech pražských až do husitské revoluce, k vydání připravili a doplnili I. Hlaváček a M. Marková, Praha 2011, s. 255-256).
- ⁴¹ Jan Briger, syn zm. Mikołaja Guncelina de Czepilwicz (Tschöplowitz/Czepielowice), notariusz publiczny czynny we Wrocławiu w latach 1406-1424 (1439) (J. Nuhlíček, Veřejní notáři, s. 223).

2.

Praga, 3 V 1410 r.

Król rzymski i czeski Waclaw ustanawia swoich pełnomocników w osobach biskupa wrocławskiego Waclawa [księcia legnickiego], księcia oleśnickiego Konrada [III Starego], Benesza z Donina i starosty wrocławskiego oraz świdnickiego Janka z Chociemic dla odnowienia pokoju wieczystego między królem Polski Władysławem z jednej, a wielkim mistrzem Ulrykiem von Jungingen i Zakonem Krzyżackim z drugiej strony, stosownie do wydanego przez siebie wyroku w postępowaniu polubownym.

Kop.: *Insert w I.N. – wyżej pod nr 1.*

Reg.: *Regesta historico-diplomatica, p. II, nr 1661.*

Wenceslaus Dei gratia Romanorum rex semper augustus et Boemie rex¹ notum facimus tenore presencium universis, quod de venerabilis Wenceslai episcopi Wratislaviensis² et illustris Conradi Senioris ducis Olsnicensis³, consagwineorum nostrorum carissimorum necnon nobilium Benessy de Dony⁴ ac Jankonis de Chotiemicz capitanei Wratislaviensis et Swidniczensis⁵ consiliariorum nostrorum fidelium dilectorum, fidei et legalitatis industria, plenam et indubitatem fiduciam obtinentes, ipsos omnes insolidum et quemlibet eorum seorsum constituimus, facimus et creamus nostros veros et legitimos procuratores, actores, factores et negociorum nostrorum gestores, dantes eis virtute presencium plenam et omnimodam potestatem cum venerabilibus, honorabilibus et nobilibus serenissimi principis, domini Wladislai regis Polonie⁶ illustris, fratris nostri carissimi, consiliariis et ambasiatoribus necnon cum venerabilibus et religiosis venerabilis Vlrici de Jungingen magistri generalis Ordinis Theutunicorum⁷ consiliariis et ambasiatoribus nobis sincere dilectis nostro nomine in civitate nostra Wratislaviensi super reformatione et innovacione pacis perpetue inter regem et Regnum Polonie ab una et predictum magistrum generalem et suum Ordinem parte ab altera dudum tempore quondam domini Kazimiri regis Polonie⁸ ac eciam pacis demum inter predictum dominum Wladislaum

et Regnum suum ac magistrum generalem et Ordinem suum concepte, firmate et roborate, tractandi, ordinandi et prout ipsis melius et utilius expedire videbitur disponendi necnon omnia et singula alia iuxta continenciam pronunciacionis inter prefatos dominum Wladislaum regem Polonie, fratrem nostrum et magistrum generalem alias per nos facte circa hoc faciendi, que nos ipse faceremus aut facere possemus, si eisdem tractatibus personaliter adessemus, promittentes ratum et gratum atque firmum habere quidquam per predictos consagwineos et consiliarios nostros in premissis actum, factum fuerit sive gestum presencium. Subappresso nostro sigillo testimonio litterarum. Datum Prage anno Domini M^o CCCC^{mo} decimo, die tercia Maii mensis, regnorum nostrorum anno Boemie quadragesimo septimo, Romanorum vero tricesimo quarto [3 V 1410] (cum quadam signatura subscripta in tali forma verborum fuit apponita): Ad mandatum domini regis Jacobus decanus ecclesie sancti Apollinaris⁹.

Et huic littere sive procuratorio quoddam sigillum rotunde figure de cera omnino rubea a tergo erat appressum, in cuius sigilli medio quedam aquila expressis alis sculpta videbatur, in cuius sigilli circumferencia hee littere premissa cruce pro titulo legebantur: „s. Wenceslai Dei gracia Romanorum et Boemie regis”¹⁰.

¹ Zob. nr 1, przyp. 2.

² Wacław II, książę legnicki, następnie nysko-otmuchowski (ur. 1348, zm. 1419), biskup lubuski 1378-1382, biskup wrocławski 1382-1417 (K. Jasiński, *Rodowód Piastów śląskich*, wyd. 2, Kraków 2007, s. 181-182).

³ Konrad III Stary, książę oleśnicki, ur. 1354-1359, zm. 1412/1413 (K. Jasiński, *Rodowód Piastów śląskich*, s. 434-436) – miana „senior” używano co prawda w stosunku do jego starszego syna – Konrada IV, niemniej nasz Konrad w niemieckojęzycznej kredytywie Wacława IV (zob. niżej nr) razem z biskupem wrocławskim Wacławem określany jest jako „wuj” (Oheim) wystawcy, co wskazuje jednak na przedstawiciela generacji starszej, zatem Konrada III.

⁴ Zob. nr 1, przyp. 3.

⁵ Zob. nr 1, przyp. 4.

⁶ Zob. nr 1, przyp. 8.

⁷ Zob. nr 1, przyp. 7.

⁸ Zob. nr 1, przyp. 9.

⁹ Jakub z Beraun, notariusz czynny w kancelarii Wacława IV w latach 1404, 1405-1410, kanonik praski, dziekan przy kościele św. Apolinarego, kanonik wyszehradzki do 1412 r. (I. Hlaváček, *Das Urkunden- und Kanzleiwesen des böhmischen und römischen Königs Wenzel (IV.) 1376-1419. Ein Beitrag zur spätmittelalterlichen Diplomatie*, Stuttgart 1970, s. 213-214).

¹⁰ Wśród znanych pieczęci Wacława IV brak odpowiadającej we wszystkich detalach opisowi w wydawanym instrumencie notarialnym. Prawdopodobnie chodzi tu o pieczęć sekretną używaną przez Wacława od wyboru na króla rzymskiego do śmierci z wyobrażeniem zwróconego w prawo orła i legendą: + Wenczeslaus Dei gratia Roman(orum) rex semp(er) augustus et Bohem(ie) rex (O. Posse, *Die Siegel der deutschen Kaiser und Könige*, Bd. 2, Dresden 1913, Tafel VIII/2; I. Hlaváček, *Das Urkunden- und Kanzleiwesen*, s. 78).

3.

*Praga, 1 V 1410 r.**Król rzymski i czeski Waclaw wystawia kredytywę dla swoich wysłanników na zjazd do Wrocławia, skierowaną do posłów wielkiego mistrza Ulryka von Jungingen***Kop.:** *Insert w I.N. – wyżej pod nr 1.***Reg.:** *Regesta historico-diplomatica, p. II, nr 1660.*

^aWir Wenczlaw von Gotis gnaden^a Romischer kunig¹ czu allen czeiten merer des Reychs und kunik czu Behem embiten den ersamen des erwirdigen Ulrichs von Jungingen hohen meister Dewtsches Ordens² reten und raten, die yczunt geen Bresslaw in botschaft komen werden, unsern liben andachtigen, unser gnade und allis gut! Liben andachtigen! Wir senden czu ewch den erwirdigen Wenczlawen, bisschoff czu Bresslaw³ und den hochgebornen Conraden herczogen czur Olsen⁴, unsere libe ohemen und fursten und dy edelen Benesschen von Dony⁵ und Janken von Chotiemicz hauptman czu Bresslaw und czur Swidnicz⁶ unsere rete und liben getrawem, unssir meynunge ewch zu sagen eygentlichen undirweiste und nemlichen von des ussprochs wegen den wir nehest czwischen dem egenannten hochmeister und seinem Orden an einem und dem kunige und dem kunigrich zu Polan an dem andim teile getan haben und noch ein teil tuen sullen und begeren an euch mit ernstem fleysse, was euch die egenanten unsere ohemen und rete in den vorgeannten sachen von unsern wegen zu diesem mole sagen werden, das ir in des genczlichen gelawben wellet gleicherweich, als ob wir selbir muntlichen dovon redten. Geben zu Prage an sant Sigmundes tage [1 V 1410] unsir reyche des Behemischen in dem XLVII und des Romischen in dem XXXVIII jaren, (similiter cum signatura subscripta): Ad mandatum domini regis Jacobus decanus ecclesie sancti Apollinaris⁷.

Et huic littere similiter quoddam sigillum rotunde figure de cera omnino rubea a tergo erat appressum, in cuius sigilli medio quedam aquila expassis alis sculpta videbatur, in cuius sigilli circumferencia hee littere premissa cruce pro titulo legebantur: „s. Wenceslai Dei gracia Romanorum et Boemie regis”⁸.

^{a-a} *pismo wydłużone*

¹ Zob. nr 1, przyp. 2.

² Zob. nr 1, przyp. 7.

³ Zob. nr 2, przyp. 2.

⁴ Zob. nr 2, przyp. 3.

⁵ Zob. nr 1, przyp. 3.

⁶ Zob. nr 1, przyp. 4.

⁷ Zob. nr 2, przyp. 9.

⁸ Zob. nr 2, przyp. 10.

4.

Malbork, 26 IV 1410 r.

Wielki mistrz Zakonu Krzyżackiego Ulryk von Jungingen wystawia pełnomocnictwo dla swoich wysłanników na zjazd z posłami króla polskiego Władysława we Wrocławiu – kontura toruńskiego Jana hrabiego von Sayn i prokuratora zakonnego w Rzymie Piotra von Wormditt (z Ornety).

Kop.: *Insert w I.N. – wyżej pod nr 1.*

Reg.: *1. Regesta historico-diplomatica, p. II, nr 1659; 2. Die Berichte der Generalprokuratoren, Bd. II, nr 53.*

^aWir bruder Ulrich^a von Jungingen homeister Dewtsches Ordens¹ thun kunt und ofenbar allen, den disser briff vorbracht wirt, das wir mit rathe unser gebitiger die ersamen geistliche unsers Ordens brudere hirnochgeschreiben grafe Johan von Zeyn kompthur czu Thorun², Petrum Wormdyth unsers Ordens procuratorem us dem houfe czu Rome³ gesandt haben und mit voller macht senden uff den tag ken Bresslaw und ken Praga der von dem allirdurchluchtsten unserm gnedigsten herren Romisschen und Behemisschen koninge⁴ und synen wyzen rathe noch uswisunge synes ussproches am sonabende vor Invocavit nehest vorgangen [8 II 1410] czu Praga gescheen dem allirdurchluchtsten koninge czu Polan⁵ adir synen rethen uns und unsern Orden addir unsern rethen vom andirn teile was und ist gelegt von der sachen und schelungen wegen gewandt czwischen uns beiden teilen, die wir gemechtiget haben und mit crafft disses brieffes mechtigen czu volfuren den ussproch und den alden ewigen frede czu vorsegeln und alle andere sachen czu thun, die der ussproch uswiset und geloben das mit crafft desis brieffes stete und feste czu halten by guten truwen. Czu merer sicherhey und geczugnisse habe wir an unsirn dissen briff unsir ingesegil lassen hengen. Gegeben uff unserm husze czu Marienburg am sonabende nehest noch sinte Marcus des Ewangelisten tag in der jarczal unsers herren XIIIIC und czeenden jare [26 IV 1410].

Et huic littere sive procuratorio quoddam sigillum rotunde figure ab extra de cera alba sive communi, ab intra vero nigri coloris in pergameni pressula errat appensum, in cuius sigilli medio quidam clipeus sculptus, in quoquidem clipeo quedam aquila expassis alis quasi cruce affixa ab intuentibus ceruebatur, in cuius sigilli circumferentia hee littere textuales pro titulo legebantur premissa cruce: „s. Ulrici de Jungingen magistri generalis”⁶.

^{a-a} *pismo wydłużone*

¹ Zob. nr 1, przyp. 7.

² Zob. nr 1, przyp. 5.

³ Zob. nr 1, przyp. 6.

⁴ Zob. nr 1, przyp. 2.

⁵ Zob. nr 1, przyp. 8.

⁶ Pieczęć sekretna (osobista) wielkiego mistrza Ulryka von Jungingen, w opisie pominięto słowo: „fratris” (B. Engel, Die mittelalterlichen Siegel des Thorner Ratsarchiv, Th. 1: Ordensbeamte und Städte, Thorn 1894, s. 1, Taf. I/3).